

Ο ΚΟΙΝΟΣ ΠΑΡΟΝΟΜΑΣΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ & ΔΥΣΗΣ (του Γιάννη Ζήση)

☒ Παράλληλα με την πολύπλευρη κρίση παρακμής της Δύσης[1] εξελίσσεται και η κρίση της Ανατολής. Η κρίση της Ανατολής συνδέεται με την αναδυόμενη οικονομική και πολιτική ισχύς της. Η αύξηση της οικονομικής της δύναμης δεν συμβαδίζει με την ικανοποίηση της εσωτερικής της ανεκπλήρωτης ζήτησης γύρω από το θεσμικό της έλλειμμα.

Θεσμική και οικονομική ασυμμετρία

Παρόλη την οικονομική ανάπτυξη της Ανατολής δεν υπάρχουν σε αυτήν σοβαρά βήματα προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας της διακυβέρνησης, της προστασίας του περιβάλλοντος, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών και του δικαιώματος της πολιτισμικής επικοινωνίας.

Επίσης, η Ανατολή έχει πολλά ακόμη να ρυθμίσει γύρω από την κυκλικότητα των αναπτυξιακών της κρίσεων και από τη συνάρθρωση της οικονομικής της ανάπτυξης με τις παγκόσμιες συγκυρίες.

Τα πρότυπα της σύγχρονης Ανατολής σε ένα μεγάλο βαθμό είναι πρότυπα μεταφερμένα από τη Δύση. Αυτό αληθεύει για κράτη όπως είναι η Ιαπωνία, η Ν.Κορέα, η Κίνα, η Ινδία. Είναι εμφανής η συγκόλληση Δυτικών οικονομικών προτύπων με παραδοσιακά Ανατολικά πρότυπα εξουσίας. Εδώ ακριβώς αναδεικνύονται ιδιαίτερα νέες πηγές προβλημάτων και τα όρια του στοχασμού. Ο στοχασμός -που αναπτύσσεται σε επίπεδο ηγεσίας και σε επίπεδο λαών- είναι εξάλλου εκείνος που ορίζει την οπτική και τη σημασία των προβλημάτων[2]. Αυτά τα ζητήματα αληθεύουν τόσο σε ατομικό όσο και σε μαζικό επίπεδο και αναδεικνύονται ως ιδιαίτερα κρίσιμα και καθοριστικά για τη διαχείριση όλων των εν εξελίξει προβλημάτων της Ανατολής.

Επίσης, μια ολοκληρωμένη θεώρηση της κρίσης της Ανατολής δεν

μπορεί παρά να συμπεριλάβει όλες τις παραμέτρους της περιβαλλοντικής κρίσης με τις τοπικές και διεθνείς συνέπειές της. Το διεθνές πεδίο διαπραγμάτευσης και ρύθμισης ζητημάτων όπως των κλιματικών αλλαγών ή της διαχείρισης των διασυνοριακών νερών, -θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και την ειρήνη στον πλανήτη- θα αναδείξει τη σημασία των παραπάνω.

Αναζήτηση μηχανισμών οικονομικής ασφάλειας

Παράλληλα, η Ανατολή αναπτύσσει -σε ένα δικό της πεδίο- μια δική της κοινότητα αγοράς αλλά και εγχειρήματα όπως αυτή του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας. Τόσο στο πεδίο της Ασίας και του Ειρηνικού όσο και στο πεδίο της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής, αναπτύσσονται δυναμικές περιφερειακής ολοκλήρωσης που άλλοτε επιταχύνονται και άλλοτε επιβραδύνονται τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται μηχανισμοί οικονομικής ασφάλειας με θέματα που αφορούν τους περιφερειακούς τοπικούς πόρους ή χώρους όπως τις ασφαλιστικές δικλείδες διαχείρισης νομισματικών οικονομικών και άλλων κρίσεων κ.λ.π.

Οι κοινοί παρανομαστές

Το γενικό πλαίσιο της κρίσης σε Ανατολή και Δύση έχει ως κοινό βασικό παρανομαστή την ανθρώπινη ποιότητα, πραγματικότητα και κατάσταση, την ανθρώπινη οντότητα. Ο ανθρώπινος κοινός παρανομαστής -σε Ανατολή και Δύση- έχει με τη σειρά του δύο βασικούς συντελεστές:

- **i) την υπεύθυνη ρύθμιση της ζήτησης και της επιθυμίας**
Η απαίτηση της υπεύθυνης αντιμετώπισης της ρύθμισης της ζήτησης είναι καιρός να καλυφθεί τόσο σε επίπεδο ανθρώπινης εσωτερικής ποιότητας [3] και πολιτισμού, όσο και σε επίπεδο διακυβέρνησης και οικονομίας.
- **ii) την πολιτική ρύθμιση και τα ανθρώπινα δικαιώματα** σαν κοινό παρανομαστή.

Γενικά το ζήτημα που αναδεικνύεται είναι μια νέα προοπτική συστημικής ανάπτυξης που από τη μια θα μειώνει την κρίση αλλά από την άλλη θα πρέπει να αντιμετωπίζει το οριακά ανελαστικό πεδίο για το νέο.

Πρέπει το νέο να εισαχθεί μέσα στο συστημικό πεδίο με όρους που να μπορούν να συνδυάζουν το επιθυμητό, το μέσο και το εφικτό και με όρους, βέβαια, που το νέο να είναι γόνιμο και αποτελεσματικό.

Δηλαδή να μπορεί να λειτουργεί με αποτελεσματικότητα, με δικαιοσύνη, με ευεργετικότητα, με εξελικτικότητα, με ελαχιστοποίηση υλικών ροών (άρα και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος), με όραμα και ανοικτότητα οριζόντων και διαδικασιών.

Αναφορές

[1] Γιάννης Ζήσης, [Μετακαταναλωτική Δύση & αναδιανομή εξουσίας, 2011](#)

[2] Καρλ Γιούνγκ, [Πολιτικοί αγώνες και ευτυχία \(του Καρλ Γιούνγκ\)](#)

[3] Ιωάννα Μουτσοπούλου, [“Το αυτογνωσιακό νόημα της ευτυχίας και οι ανθρώπινες σχέσεις – Ο επαναπροσδιορισμός της αγάπης, της επιθυμίας και της ελευθερίας”](#)

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας

Το παρόν άρθρο αποτελεί μέρος του Δοκιμίου [“Η κρίσιμη μετεξέλιξη και επανιστορικοποίηση της Ελλάδας”](#)

Φωτογραφία: wikimedia

Πρώτη δημοσίευση: 03 Ιανουαρίου 2012